

SECUKINUMAB

(Cosentyx®)

Wat is secukinumab en hoe werkt het?

Secukinumab is een geneesmiddel dat wordt gebruikt bij de behandeling bij auto-immuunziekten zoals psoriasis, psoriasis arthritis en spondyloarthritis.

Bij deze aandoeningen is je afweersysteem ontregeld. Je lichaam denkt dat goede (lichaamseigen) cellen kwade indringers zijn en je afweersysteem wil die indringers verdrijven. Hierdoor komen bepaalde stoffen vrij die ontstekingen veroorzaken in gewrichten, pezen, spieren of organen. Dit kan in verschillende plaatsen van het lichaam gebeuren.

Secukinumab is een **bDMARD** (Biological Disease Modifying Anti-Rheumatic Drug) of kortweg biologische reumaremmers of biological. bDMARD's zijn een groep geneesmiddelen die de **ontstekingsreactie vermindert**.

Biologische geneesmiddelen, kortweg biologicals, zijn medicijnen die gemaakt zijn door middel van een biologisch proces (zoals bijvoorbeeld alcohol door gisting gemaakt wordt). Het principe is altijd in grote lijnen hetzelfde: voor de aanmaak van biologicals worden micro-organismen, cellen, planten of dieren gebruikt. De werkzame stof wordt dus vervaardigd door of is afkomstig van een levend organisme. Dit in tegenstelling tot de klassieke, chemische geneesmiddelen, die via een scheikundig proces worden gemaakt. Het woord 'biologisch' heeft bij geneesmiddelen dus een andere betekenis dan bij de biologische landbouw of voeding waar het gaat over criteria rond dierenwelzijn, teelttechnieken of toegelaten additieven.

Secukinumab is een medicijn dat de afweerreactie van het immuunsysteem onderdrukt. Het medicijn remt de ontstekingsstof **Interleukine 17A (IL-17)**. Dit is een eiwit, betrokken bij een soort kettingreactie waarvan ontsteking het eindresultaat is. Door dit eiwit te blokkeren vermindert de ontsteking en dus ook de pijn, zwelling en stijfheid van je gewrichten. Op langere termijn heb je minder kans op blijvende gewrichtsschade.

Secukinumab wordt gegeven als **langdurige behandeling**. Het duurt een paar weken voor je de effecten voelt. Soms duurt het langer en bij sommige mensen werkt het medicijn helaas niet of onvoldoende. Wanneer er geen verbetering optreedt na zestien weken, moet bekeken worden of een verderzetting van de behandeling wel zin heeft.

Waarvoor wordt secukinumab gebruikt?

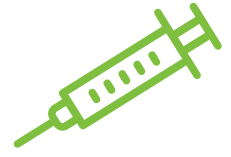
Je reumatoloog schrijft secukinumab voor als je een **chronische ontstekingsziekte** hebt zoals psoriasis arthritis of spondyloarthritis. Ook mensen met psoriasis krijgen het voorgeschreven. Vanaf 1 juli 2023 komen ook kinderen vanaf 6 jaar en >50kg met bepaalde vormen van juveniele arthritis (ERA en jPsA) in aanmerking. Dit zijn allemaal aandoeningen waarbij het afweersysteem ontregeld is.

Je krijgt het enkel voorgeschreven als andere reumaremmers niet of niet voldoende hebben gewerkt of als je daar te veel bijwerkingen van hebt. Dat is in België één van de terugbetalingsvoorwaarden. Secukinumab kan alleen of samen met een andere reumaremmers worden gebruikt.

Hoe moet ik secukinumab gebruiken?

Secukinumab wordt met een pen **geïnjecteerd onder de huid** (subcutaan), in de buik, de dij of bovenarm. Als je psoriasis hebt, mag je niet injecteren op een plaats waar je aandoening actief is.

Je arts, verpleegkundige of andere zorgverlener kan de injectie toedienen, maar je kan dit ook zelf doen. Je arts of een (reuma)verpleegkundige zal je uitleggen hoe je dit het best kan doen. Als je het vervelend vindt om dit zelf te doen, vraag het dan aan een familielid of een andere persoon die je vertrouwt. Deze persoon zal dan ook de uitleg krijgen. Het is ook mogelijk de inspuiting te laten zetten door een thuisverpleegkundige, maar de meeste patiënten dienen het zonder problemen zelf toe.

De gebruikelijke dosis voor volwassenen is één onderhuidse injectie per maand op een vaste dag (150mg of 300mg). Meestal begin je met een 'opstartdosis' van 1x per week gedurende de eerste vijf weken. Nadien volgt de onderhoudsdosering van 1x per maand. Het is belangrijk steeds van inspuitingsplaats te wisselen.

Wat zijn de voordelen van het gebruik van secukinumab?

In tegenstelling tot de klassieke reumaremmers (DMARD's), werkt secukinumab relatief snel. Je kan binnen de vier weken na de start van de behandeling een verbetering van gewrichtszwelling, pijn en stijfheid ervaren. Bij sommige mensen is het effect pas na langere tijd voelbaar.

Mag ik secukinumab gebruiken in combinatie met andere medicijnen?

Secukinumab gebruik je bij psoriasis arthritis bij voorkeur in combinatie met methotrexaat of een ander reumaremmend medicijn. Bij spondyloarthritis gebruik je secukinumab zelden samen met methotrexaat.

Secukinumab kan je – voor zover bekend – veilig gebruiken naast andere geneesmiddelen zoals glucocorticoïde geneesmiddelen (of cortisone, zoals prednisolone of cortisone-injecties), ontstekingsremmende geneesmiddelen (NSAID's, bijvoorbeeld Naproxen® of Ibuprofen) of eenvoudige pijnstillers zoals paracetamol of aspirine. De combinatie met andere biologicals wordt niet aanbevolen.

Vertel je arts of apotheker altijd welke andere geneesmiddelen je gebruikt of als er iets verandert aan je medicatiegebruik.

Zijn er mogelijke risico's of bijwerkingen aan template?

Zoals bij de meeste medicijnen, kan het gebruik van secukinumab voor **bijwerkingen** zorgen. Sommigen komen vaak voor, anderen zeer zelden en niet iedereen krijgt bijwerkingen. In de **bijsluiter** vind je een uitgebreid overzicht.

Omdat secukinumab je afweersysteem afremt kan je makkelijker een infectie krijgen en soms verlopen infecties ook heftiger. Als je een gewone verkoudheid hebt zonder koorts, kan je secukinumab gewoon blijven doorgebruiken. Als je een infectie met koorts hebt of als je je ziek voelt, mag je meestal (tijdelijk) geen secukinumab gebruiken. Contacteer snel je (huis)arts als je koorts hebt of als je denkt dat je een infectie hebt, zeker bij de opstart van de behandeling!

Je kan huidreacties krijgen op de plaats waar de injectie werd toegediend, zoals roodheid, zwelling, jeuk, blauwe plekken of pijn. Deze zijn vrijwel altijd mild, duren maximaal een week en verminderen meestal in de loop van de behandeling. Je kan deze reacties verhelpen door ijs, antihistaminica (anti-allergie middelen) of cortisonecrèmes op de injectieplaats aan te brengen. Praat er over met je arts of reumaverpleegkundige.

Sommige mensen krijgen last van een lopende neus, keelpijn, koortsblaasjes, diarree of hoofdpijn. Meestal komt dit in een milde vorm voor.

Wanneer je overgevoelig voor secukinumab zou zijn, kan je een allergische reactie krijgen zoals zwelling van de lippen, koorts, lage bloeddruk of benauwdheid. Neem in dat geval zo snel mogelijk contact op met je arts of reumaverpleegkundige.

Zijn er nog dingen die ik moet weten over secukinumab?

Extra voorzorgen bij de start van de behandeling

Voor je begint met secukinumab wordt via een bloedafname onderzocht of je geen (sluimerende) infectie hebt zoals bijvoorbeeld hepatitis B of C (leverontsteking). Dit omdat deze zou kunnen opflakkeren na toediening van secukinumab. Daarnaast wordt ook onderzocht of je drager bent van tuberculose (TBC). Om tuberculose uit te sluiten zal je arts je een Mantoux-test en een röntgenfoto van de longen voorstellen. De Mantoux-test is een klein prikje in je arm. Na drie tot vijf dagen wordt je arm gecontroleerd om te kijken hoe je huid reageert op het prikje.

Als uit de testen blijkt dat je actieve tuberculose hebt of een infectie zoals hepatitis B of C, dan is gebruik van secukinumab tegenaangewezen. Je dokter kan dan andere medicijnen voorstellen voor je start met de behandeling en ook tijdens de behandeling. Tuberculose die in het verleden onvoldoende behandeld werd, kan sluimerend aanwezig zijn. Je arts zal dan eerst een behandeling met anti-tuberculose medicijnen overwegen voor je kan starten met secukinumab.

Roken is nooit gezond. Wanneer je moet starten met een biological is het nog belangrijker om te stoppen met roken, gezien het grotere risico op infecties van de bovenste luchtwegen bij rokers.

Alcohol

Je kan (matig) alcohol gebruiken tijdens de behandeling met secukinumab.

Bewaring

Bewaar secukinumab in de koelkast tussen 2° en 8°C in de originele verpakking. Secukinumab is een duur medicijn dat gevoelig is voor de juiste bewaring. Het werkt minder goed als de koude keten onderbroken wordt. Let er dus op dat je het steeds correct bewaart.

Reizen

Als je voor langere tijd op vakantie gaat (meer dan 1 week) en/of reist met het vliegtuig moet je voor secukinumab in het bezit zijn van een reisattest voor het vervoer van de medicatie in je handbagage. Dit attest vermeldt: de naam van de medicatie, de correcte dosering/gebruik en de naam, handtekening en stempel van je arts/apotheker en eventueel de naam, adres en telefoonnummer van je ziekenhuis en de datum waarop het attest is opgemaakt. Vraag je arts/apotheker om het attest bij voorkeur in het Engels op te stellen of in de taal van het land waar je naar toe reist.

Vervoer je medicatie altijd in de originele verpakking en in een koeltasje zodat de ideale temperatuur voor bewaring (tussen 2° en 8°C) kan behouden blijven. Bij lange vlieguren kan het interessant zijn vooraf contact op te nemen met de vliegtuigmaatschappij om te informeren naar de mogelijkheid tot bewaren van de medicatie in de koelkast van het cabinepersoneel. De koeltijd in een koeltasje is immers beperkt. Denk daar ook aan bij rondreizen met andere vervoersmiddelen en zorg ervoor dat je koeltasje voldoende koud is voor elke trip naar een nieuwe bestemming.

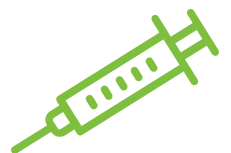
Wanneer het nodig is, mag secukinumab buiten de koelkast bij kamertemperatuur beneden 30°C bewaard worden voor een éénmalige periode van maximaal vier dagen.

Houd medicijnen steeds in je handbagage. In het bagageruim van het vliegtuig kan het vriezen. Vergeet niet om het hotelpersoneel te verwittigen van de aanwezigheid van uw medicatie in de minibar of andere koelkast!

Vaccinaties

Voor de start van je behandeling met secukinumab zal je arts je waarschijnlijk een jaarlijks griepvaccin en een pneumokokken vaccin aanraden omdat je kwetsbaarder bent voor infecties.

Heb je andere vaccinaties nodig omdat je naar verre landen wil reizen, overleg dan met je arts. Voor sommige vaccins moet je (tijdelijk) stoppen met je medicatie. Je mag immers geen inenting met een levend afgezwakt vaccin krijgen. Dit zijn bijvoorbeeld vaccins tegen bof, mazelen, rode hond, gele koorts of varicella. Je zou daar erg ziek van kunnen worden. Het poliovaccin is in België geïnactiveerd en is dus veilig. Het is verstandig om dit goed op tijd te regelen om te vermijden dat je niet naar bepaalde landen kan afreizen.

Vruchtbaarheid bij mannen

Praat met je arts wanneer je een kinderwens hebt en secukinumab neemt. Er zijn momenteel nog geen gegevens over de invloed op de kwaliteit van het sperma.

Vruchtbaarheid bij vrouwen, zwangerschap en borstvoeding

Ben je een vrouw en heb je een kinderwens, praat er dan over met je arts. Er zijn weinig gegevens over de invloed van secukinumab op de vruchtbaarheid.

Er is evenmin informatie over de effecten van secukinumab tijdens de zwangerschap. Secukinumab mag je daarom niet gebruiken tijdens de zwangerschap. Vrouwen die zwanger zouden kunnen worden, moeten anticonceptie nemen tijdens het gebruik van secukinumab en dit voor minstens vijf maanden na het stoppen van de behandeling.

Het is niet bekend of dit geneesmiddel in de moedermelk overgaat. Daarom mag je geen borstvoeding geven als je secukinumab gebruikt.

Als je van plan bent zwanger te worden, is het sowieso belangrijk om dit met je arts te bespreken, aangezien elke patiënt anders is.

Waar kan ik terecht met mijn vragen over template?

Als je je zorgen maakt, neem dan zeker contact op met je (huis)arts of met de reumaverpleegkundige.

Wil je meer informatie over je eigen aandoening of andere vormen van reumamedicatie, dan kan je terecht op de website van ReumaNet, www.reumanet.be of via info@reumanet.be. Er zijn veel brochures die je gratis kan downloaden. ReumaNet heeft ook een compleet dossier over secukinumab en andere biologicals en biosimilars opgesteld.

Deze brochure is tot stand gekomen in samenwerking met de KBVR (Koninklijke Belgische vereniging voor Reumatologie)

en met steun van het FWRO (Fonds voor Wetenschappelijk Reuma Onderzoek).

De officiële bijsluiter werd als basis gebruikt voor deze brochure, net als de brochures van ReumaNederland, NRAS en Versus Arthritis (UK), Arthritis Australia en The American College of Rheumatology.

Dank aan Dr. Yves Piette, aan de reumaverpleegkundigen en aan de patiënt experts van ReumaNet en CLAIR voor het nalezen en feedback.

